

شعائر حسینی

بررسی فقهی قمه زنی،
تعزیه خوانی (سبیه خوانی)، لباس سیاه و حمل عَلم و نخل

نویسنده

نادعلی علی نیا حسینی

WWW.KETAB.IR

سلام خدا و ملائکه اش بر ارباب و مولای ما ولی عصر علیه السلام که لطفش مدام بر سرم بود،
هرچند این حقیر غافل بودم و آرزوی سلامتی و عزت برای رهبر عزیز ما (حفظه الله)

شایسته است از همسرم به واسطه همه زحماتی که متحمل شده است تا بنده به
تحصیل و تحقیق و تدریس بپردازم، خاضعانه تشکر کنم و چنانچه این نوشته ثوابی
داشته باشد و حق تعالی عنایتی بفرماید ثوابش را به روح پدر (شهید) و مادر همسرم و
برادر عزیزم تقدیم می کنم

سروشنامه علی نیاخطیره، نادعلی
عنوان و نام پدید آور شعائر حسینی: بررسی فقهی قهقه زنی، تمزیه خوانی (شبهه خوانی)، لباس سیاه و حجاب علم و عقل / نویسنده نادعلی
علی نیاخطیره.

مشخصات نشر قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۴.
مشخصات طاهری، ۲۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۱-۹۱۹-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت کتابخانه:

موضوع: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۲- ۴- ۶۱ق - سوگواری ها

موضوع: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۲- ۴- ۶۱ق - سوگواری ها - فتواها

موضوع: عاشورا - شعایر و مراسم مذهبی

موضوع: شعایر و مراسم مذهبی - فتواها

شناسه افزوده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف

رده بندی کنگره: ۸۱۳۹۴ح/ع۸/۴/۲۲۶

رده بندی دیوبنی: ۲۹۷/۷۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۲۵۸۳۵

کتابخانه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

روسی فقهی قمی، تمزیه خوانی (شبه خوانی)، لباس نمازگزار، حجاب و عین علم و نخل

نویسنده: نادعلی علی لیا خطیر طراح جلد: ابوالفضل رفیعی
مولوی ناشر دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها)
نوبت: چاپ اول، زمستان/۱۳۹۴، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۱۰۰۰ تومان شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۱-۹۱۹-۷

مراکز پخش:

مدیریت پخش دفتر نشر معارف قم، خیابان شهدا، کوچه ۳۳، شماره ۳، تلفن و شماره: ۷۷۴۰۰۴، پلاک ۸۰، خیابان شهدا، روبروی دفتر مقام معظم رهبری، تلفن: ۳۷۷۲۵۵۱، پاتوق کتاب قم: همه روز، ابتدای بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، تلفن: ۳۲۹۰۴۴۰، پاتوق کتاب تهران خیابان انقلاب، چهارراه کالج، پلاک ۷۱۵، تلفن: ۸۰۰۰۰۰۰۰، پاتوق کتاب شیراز سیما سدی، بین چهارراه نوابار و چهارراه مشیرنو، پلاک ۱۵۰، تلفن: ۰۷۱۳۳۴۴۶۱۵، پاتوق کتاب مشهد چهارراه شهدا، خیابان آیت الله بهجت، دیش کوچه هفتم، تلفن: ۵۱۳۳۲۰۱۱۹، پاتوق کتاب کرمانشاه چهارراه مدرس، خیابان پزشکان، پلاک ۲۲، تلفن: ۰۲۳۷۲۳۸۴۱۱، پاتوق کتاب تبریز میدان سلامت، انتهای خیابان مقصودیه، جنب سازمان فناوری اطلاعات شهرداری، تلفن: ۰۴۷۵۵۷۱۰۰۰، پاتوق کتاب کرج چهارراه طالقانی، به سمت میدان سیاه، بعد از زیرگذر، جنب هلال احمر، ساختمان دی، طبقه زیرزمین، تلفن: ۰۲۶۴۴۳۵۲۹۰، پاتوق کتاب شهرکرد خیابان ولی عصر، ۱۳، بالاتر از سه راه سینما، تلفن: ۰۲۸۳۲۲۴۳۲۳۲، پاتوق کتاب قزوین چهارراه بنیاد شهید، روبروی بانک سپه و بانک مهر اقتصاد، تلفن: ۰۲۸۳۲۲۴۳۲۳۲، پاتوق کتاب ساری میدان شهدا، خیابان ۱۸ دی، روبروی مسجد امام حسین (ع)، تلفن: ۰۱۱۳۳۲۵۲۰۲۰، پاتوق کتاب ارومیه تقاطع خیابان زینت و دستچیب، جنب چهارراه مافی، تلفن: ۰۴۴۳۳۵۵۴۴۳۳، پاتوق کتاب اراک خیابان امام خمینی (ره)، خیابان میرزای شیرازی (مسجد سیدها)، ساختمان حوزه علمیه خوارزمی، تلفن: ۰۸۶۳۴۳۳۳۳۳۳۳، پاتوق کتاب اصفهان چهارراه تختی، خیابان مسجد سید، روبروی بانک صادرات، تلفن: ۰۲۱۳۴۴۴۴۴۴۴۴، پاتوق کتاب اردبیل سه راه دادتی، خیابان اسماعیل بیگ، جنب بانک ایران زمین، ۳۴۴-۳۳۳۳۳۳۳۳-۰۵، پاتوق کتاب بیرجند خیابان پاسداران، نبش پاسداران ۱۹، پلاک ۵۴، تلفن: ۰۵۱۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳، پاتوق کتاب ایلام خیابان آیت الله حیدری، روبروی مسکن و شهرسازی استان، تلفن: ۰۹۱۰۷۷۵۵۵۱۸۸، پاتوق کتاب گرگان مقابل پارک شهر، کوچه پورعلی، تلفن: ۰۱۷۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳، پاتوق کتاب اهواز خیابان نادری، خیابان شهید سراج، ساختمان پاسی، طبقه همکف، تلفن: ۰۹۱۰۷۷۵۵۵۱۶۴، پاتوق کتاب بندرعباس خیابان دانشگاه، جنب مؤسسه اعتباری عسکریه، پاساژ کاکتوس، تلفن: ۰۷۱۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳، پاتوق کتاب بوشهر خیابان امام خمینی، جنب حوزه علمیه امام خمینی، تلفن: ۰۹۱۷۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳، پاتوق کتاب خرم آباد خیابان شهید مطهری، سه راه اول روبروی بانک صادرات، تلفن: ۰۹۱۰۷۷۵۵۵۱۷۴، پاتوق کتاب یاسوج بالاتر از خیابان سینما، جنب فروشگاه کفش ملی، ابتدای کوچه پزشک، تلفن: ۰۹۱۰۷۷۵۵۵۱۵۵، یایگانه اینترنتی ketabroom.ir نشانی اینترنتی info@ketabroom.ir

فهرست
مباحث مقدماتی

۱۱.....	بیان مسأله
۱۳.....	پیشینه بحث
۱۷.....	اهداف و ضرورت‌ها
۱۸.....	سؤالات اصلی و فرعی

فصل اول: موضوع شناسی «شعائر حسینی»

۲۳.....	گفتار اول: تبیین مفهومی شعائر
۲۳.....	مبحث اول: شعائر در لغت
۲۴.....	مبحث دوم: شعائر در اصطلاح قرآنی
۲۵.....	مبحث سوم: رابطه میان شعائر و حریمات
۲۶.....	گفتار دوم: تبیین مفهومی شعائر
۲۶.....	مبحث اول: عرف در لغت
۲۷.....	مبحث دوم: عرف در اصطلاح
۲۹.....	مبحث سوم: عرف در اصطلاح عرف
۳۰.....	مبحث چهارم: نم‌ها و عرف
۳۱.....	مبحث پنجم: اقسام عرف
۳۶.....	بند اول: عرف تسامحی و دقیق
۳۲.....	بند دوم: عرف کارشناس و غیرکارشناس
۳۲.....	بند سوم: عرف مفهومی و مصداقی (تطبیقی)
۳۳.....	مبحث ششم: مفاهیم همسویا عرف
۳۳.....	بند اول: عادات
۳۴.....	بند دوم: بناء عقلاء
۳۴.....	بند سوم: سیره
۳۵.....	مبحث هفتم: حجیت عرف
۳۶.....	بند اول: میزان اعتماد به عرف در فهم اصطلاحات خاص ققه
۳۷.....	بند دوم: متغیر بودن عرف
۳۷.....	بند سوم: تحقیق در مسأله
۳۸.....	مبحث هشتم: مراجعه به عرف در مقام تطبیق
۴۱.....	مبحث نهم: نقد و ارزیابی
۴۲.....	مبحث دهم: حجیت سیره منشرعه
۴۴.....	مبحث یازدهم: عرف و تعیین مصداق شعائر حسینی
۴۶.....	مبحث دوازدهم: میزان دخالت عرف در تعیین شعائر حسینی

فصل دوم: حاکمیت اسلامی و اقامه شعائر حسینی

۵۳.....	مقدمه
۵۳.....	گفتار اول: شعائر حسینی امری ذاتاً اجتماعی-سیاسی
۵۷.....	مبحث اول: امام خمینی و بُعد سیاسی شعائر حسینی

۵۹	مبحث دوم: مراد از شعائر حسینی و انواع آن
۵۹	گفتار دوم: چرایی و اهداف شعائر حسینی
۶۰	مبحث اول: تحلیلی عقلی از راز اقامه شعائر
۶۳	اجتماعات سخن می‌گویند
۶۴	مبحث دوم: سزایی شعائر حسینی
۶۵	بند اول: اهداف معرفتی
۶۶	بند دوم: شورآفرینی دینی - سیاسی
۶۷	گفتار سوم: وظائف حاکم اسلامی در برپایی شعائر حسینی
۶۷	مبحث اول: ادله نقلی لزوم برپایی شعائر توسط حاکم
۷۱	مبحث دوم: امام خمینی <small>علیه السلام</small> و لزوم اقامه شعائر حسینی
۷۳	مبحث سوم: حاکم و برخورد با منتعین از برپایی شعائر
۷۷	در چهارم: اقدامات
۷۷	مبحث اول: اقدامات فردی
۷۷	بند اول: مساجد حسینیه‌ها و تکایا
۷۸	بند دوم: مدارس اهل بیت
۷۹	مبحث دوم: شعارات حسینی
۷۹	بند اول: تعبیر فراد: فعالیت‌های معطوف به اقامه شعائر اهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۸۰	بند دوم: تأسیس نهادهای تخصصی برای اقامه شعائر اهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۸۰	الف) نهادهای ستادی
۸۰	ب) نهادهای آموزشی - پژوهشی
۸۲	نهادهای حمایتی

فصل سوم: حکم گریه برای امام حسین علیه السلام

۸۵	گفتار اول: گریه در اسلام
۸۵	مبحث اول: ماهیت غم و شادی
۸۸	مبحث دوم: جایگاه گریه و خنده در اسلام
۹۲	مبحث سوم: شبهه تلخکامی شیعیان
۹۷	گفتار دوم: تأملی در گریه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۹۷	مبحث اول: اهمیت زیارت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۰۱	مبحث دوم: اهمیت گریه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۰۴	مبحث سوم: میزان گریه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۰۸	مبحث چهارم: بُعد سیاسی گریه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>

فصل چهارم: بررسی حکم قه زنی در فقه اسلامی

۱۱۱	گفتار اول: مباحث مقدماتی (پیشینه قه زنی)
۱۱۱	مبحث اول: تعریف قه زنی
۱۱۲	مبحث دوم: سیر تاریخی قه زنی
۱۱۵	مبحث سوم: برخورد علما با مسأله قه زنی
۱۱۷	گفتار اول: ادله قائلین به حرمت قه زنی

۱۱۷	مبحث اول: مروری بر آراء فقها
۱۲۰	مبحث دوم: ضروری بودن قه‌زنی
۱۲۱	بند اول: بیان اشکال
۱۲۷	بند دوم: جواب از اشکال
۱۳۳	مبحث سوم: قه‌زنی و انقاء در هلاکت
۱۳۴	بند اول: شبهه در استدلال
۱۳۵	بند دوم: نقد و بررسی
۱۳۹	مبحث چهارم: قه‌زنی و وهن شیعیان
۱۴۰	بند اول: شبهه در استدلال
۱۴۲	بند دوم: جواب اشکال
۱۴۳	مبحث پنجم: قه‌زنی و بدعت در دین
۱۴۵	مبحث ششم: حکم حکومتی و حرمت قه‌زنی
۱۴۷	بند اول: اشکال به استدلال
۱۴۸	بند دوم: جواب از اشکال
۱۴۸	۱. حاکم اسلام و حکومت
۱۴۹	۲. فقهای شیعه و اطاعت از حکم حکومتی
۱۵۱	مروری بر استفتائات فقها
۱۵۲	۴. وجوب اطاعت از امام در دیدگاه اهل تشیع
۱۵۴	بند سوم: نتیجه‌گیری
۱۵۵	بند چهارم: قه زدن بر سر طفل توسط والدین
۱۵۶	نقد و بررسی
۱۵۸	گفتار دوم: ادله جواز قه‌زنی
۱۵۸	مبحث اول: شعائر بودن قه‌زنی
۱۶۶	مبحث دوم: عمل حضرت زینب کبری <small>علیها السلام</small>
۱۶۷	نقد و بررسی
۱۶۸	مبحث سوم: مراسات و همدردی با امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۶۹	نقد و بررسی
۱۷۱	مبحث چهارم: [حیای اُم‌راهل بیت <small>علیهم السلام</small>]
۱۷۱	نقد و بررسی
۱۷۲	مبحث پنجم: قه‌زنی از باب اظهار جنح
۱۷۳	شرح استدلال
۱۷۶	نقد و بررسی
۱۸۰	مبحث ششم: ادله خاصه
۱۸۰	بند اول: کلمات امام عصر <small>علیه السلام</small>
۱۸۲	بند دوم: ریختن خون توسط ائمه <small>علیهم السلام</small>
۱۸۳	نقد و بررسی
۱۸۴	بند سوم: لطمه زدن برای سالار شهیدان

فصل پنجم: تعزیه خوانی (شبییه خوانی)

گفتار اول: مباحث مقدماتی	۱۹۳
مبحث اول: بیان مسأله	۱۹۳
مبحث دوم: پیشینه تعزیه خوانی	۱۹۴
مبحث سوم: تعریف تعزیه خوانی	۱۹۶
مبحث چهارم: مؤلفه های شبییه خوانی	۱۹۷
گفتار دوم: بررسی فقهی مؤلفه های شبییه خوانی	۱۹۹
مبحث اول: حکم پوشیدن لباس زنانه توسط مردان	۱۹۹
بند اول: تحلیل روایات	۲۰۵
بند دوم: لباس شهرت	۲۰۶
بند سوم: دیدگاه مختار	۲۰۹
مبحث دوم: تشبیه به زنان در صدا	۲۱۰
مبحث سوم: پوشیدن در نقش معصوم <small>علیها السلام</small>	۲۱۲
مبحث چهارم: لباس اعمال موهن و خلاف واقع	۲۱۳
مبحث پنجم: غناء و استعمال آلات موسیقی در شبییه خوانی	۲۱۵
بند اول: غناء در شبییه خوانی	۲۱۵
بند دوم: حرمت غناء در روایات	۲۱۶
بند سوم: تحقیق در ماهیت غناء	۲۱۹
بند چهارم: فقها و حرمت غناء	۲۲۲
بند پنجم: استعمال آلات موسیقی در شبییه خوانی	۲۲۴
بند ششم: مراد از آلات لهو و ملامه	۲۲۶
بند هفتم: مروری بر استفتائات فقها درباره تعزیه خوانی	۲۳۱
بند هشتم: حاکم اسلامی و تعزیه خوانی	۲۳۷
جمع بندی فصل	۲۳۸
فصل ششم: پوشیدن لباس سیاه در ماتم حسینی و حرمت علم و نخل	
بخش اول: حکم پوشیدن لباس سیاه	۲۴۳
گفتار اول: آرای فقها در باب لباس سیاه	۲۴۴
گفتار دوم: مروری بر روایات	۲۴۵
گفتار سوم: بررسی روایات	۲۴۶
گفتار چهارم: دیدگاه مختار	۲۵۰
بخش دوم: حمل علم و نخل	۲۵۱
خاتمه	۲۵۳
ماحصل و مرور	۲۵۵
کاستی های تحقیق	۲۶۰
چند پیشنهاد	۲۶۱
نام و تعداد دقیق شهدای کربلا + جدول	۲۶۲
منابع و مأخذ	۲۶۹